

EURIPIDÉSZ

MÉDEIA

Fordította: Rakovszky Zsuzsa

Szereplők

Médeia dajkája

Médeia gyermekeinek nevelője

Médeia két gyermeke

Médeia

Kreon, Korinthosz királya

Iászon

Aigeusz, Athén király

Hírnök

A korintoszi nők kórusa

A cselekmény Medeia korinthoszi háza előtt játszódik. A DAJKA kilép a házból.

DAJKA: Jaj, bárcsak az Argo hajó sose
ért volna Kolkhiszba, bár zúzták volna össze
a sziklák útközben - bárcsak kiszáradt volna
a fenyő, mielőtt még evezőket faragtak
a férfiak belőle, bár sose jöttek volna
hozzánk az aranygyapjúért! Akkor az úrnőm,
Média sem habarodik belé
ész nélkül Iásonba, nem hagyja cserben érte
apját, testvérét, és nem hajózik el vele
előbb Iolkoszba, hogy sok viszontagság után itt,
Korinthoszban telepedjenek le.
Éveken át itt éltek,
szép egyetértésben, hogy aki látta őket,
örült a szíve - és én mondom, nincs is annál
nagyobb biztonság, nekünk, asszonyoknak,
mint az, ha békeességben megvagyunk
az urunkkal. De most, most
vége mindennek! Volt-nincs szerelem,
békeesség: mert Iáson, a gazdám,
fogta magát, itthagytott a faképnél
gyereket, asszonyt, összeállt
egy másik nővel. Igaz, az is királylány,
az itteni királynak a lánya, Kreonnak.

Médeia meg, az én szerencsétlen úrnóm,
szörnyen megsértve, egész nap csak jajgat,
"Megesküdött nekem!" kiáltozik,
"Szavát adta!", és az isteneket hívja,
tanúnak, milyen csúnyán elbánt vele Iászon.
Szegény, odabenn fekszik étlen-szomjan,
egészen átadta magát
a bánatnak, csak sír, szakad a könnye,
Mereven bámulja a földet,
a világért föl nem nézne, és ha az ember
szólni próbál hozzá, tanácsot adni,
hát annyiba veszi, mintha csak szikla volna,
vagy egy hullám a tengeren.
Legfeljebb akkor fordítja el néha
a szép, fehér nyakát, amikor az apját
kezdi siratni, régi otthonát,
Kolkhiszt, és hogy, jaj, miért is hagyta őket ott
egy hitvány férfiért, aki így bánt el vele.
Hiába, balsorsában tanulja meg az ember
mit jelent neki az, hogy: otthon.
Hanem a két fiát látni se bírja:
mintha utálná őket - félek, hogy valamit
forral, nem az a fajta,
aki jámboran túri, hogy csak úgy elhajítsák.
Én aztán ismerem, hajjaj! Épp azért félek,

mert ismerem: az ellenségei
ha azt hiszik, győztek, korán örülnek!

(Bejön a NEVELŐ a két gyerekkel)

Na, itt is van a két gyerek! Úgy látszik, vége
a leckeórának! Sokat törődnek ők
az anyjuk bánatával! Míg fiatal az ember,
nem emészti magát, könnyen veszi a bajt.

NEVELŐ: Hát te, öreg csont? Mit ácsorogsz itt
egymagadban, bánatodban motyogva?
Médeia talán elzavart maga mellől?

DAJKA: Miért, téged talán közönyösen hagy
a gazdád balsorsa? Pedig
elég régen vagy már ebben a házban,
mint Iászón gyermekeinek a nevelője!
Énnekem, látod, úgy fáj értük a szívem,
hogy nem bírtam magammal: ki kellett ide jönnöm,
hogy szegény úrnőnk balsorsát elpanaszoljam
ha másnak nem, hát legalább
az égnek és a földnek.

NEVELŐ: Hát még mindig jajgat a szerencsétlen?

DAJKA: Hogy jajgat-e? Még csak most kezdte el,

még félig sem jajgatta ki magát!

NEVELŐ: Szegény bolond - ha mondhatok ilyet
az úrnőkre - pedig még nem is tudja,
hogyan van új oka is a jajgatásra!

DAJKA: Hogy micsoda? Mondd már, ne kínozz!

NEVELŐ: Semmi - már bánom, hogy ennyit is mondtam.

DAJKA: Könyörgök, beszélj már! Biztosan azt hiszed,
kifecsegem - pedig ha kell,
tudok én hallgatni - akár a sült hal!

NEVELŐ: No jó. Ahogy jöttem a forrásnál, ahol
a vének gyakran összejönnek,
és híreket cserélnek, kihallgattam,
amikor azt beszéltek, hogy Kreon, a királyunk,
ezt a két fiút itten el akarja
kergetni Korinthoszból - az anyjukkal együtt.
Nem tudom, igaz-e... bárcsak ne lenne az.

DAJKA: S Iászon ezt túri? Hogy így bánjanak
a két fiával? Csak mert összekaptak
az úrnőmmel - és abban is ő a bűnös!

NEVELŐ: Neki ott van az új családja.
A régivel már nem sokat törődik.

DAJKA: Akkor nekünk végünk - új baj, mikor
a régit sem hevertük még ki!

NEVELŐ: Mit ígértél?! Az úrnőnek egy szót se!
Mért tudja meg korábban, mint muszáj?

DAJKA *(a gyerekekhez)* Jaj, szegénykéim, hallottátok, apátok
hogyan bánik veletek? Hogy pusztulna el!
De nem, azt mégse - mégis csak a gazdám.
De hát hogy képes rá, hogy bánhat így
a saját családjával? - ezt nem érem föl ésszel!

NEVELŐ : Mit nem értesz rajta? Csak most jössz rá,
vénségedre, hogy minden ember
önmagát szereti a legjobban? A többi,
gyerek, barát, csak azután jön!

DAJKA: Gyerekek, gyorsan, be a házba! - Meglátjátok,
majd minden szépen rendbejön! Te meg, ha csak lehet,
tartsd távol őket az anyjuktól, míg ilyen
állapotban van! Láttam, milyen szörnyű
szemekkel nézett rájuk,
mint a veszett bika - félek, hogy rosszat forral!

Addig le nem csillapszik - én ne tudnám?
míg a dühét valakin ki nem tölti.
De bár inkább ellenség lenne az,
és legalább a szeretteit kímélné!

MÉDEIA: *(bentről)*

Jaj! Jaj nekem!
Jaj, milyen nyomorult vagyok! Jaj, bárcsak
meghalnék! Jaj nekem!

DAJKA: Na tessék, nem megmondtam? Jaj, szegénykék,
Anyátok megint őrvjög, fölhergelte magát.
Futás a házba,
és vigyázzatok magatokra,
a szeme elé ne kerüljeteK,
amikor így dühöng, mindenre képes!
Most befelé, gyorsan, ahogy csak bírtok!

(A gyerekek nevelőjükkel bemennek a házba)

Most még csak jajgat, még csak gyülekeznek a felhők,
de tudom, becsap az istennyila is nemsokára,
ahogyan egyre jobban fölhergeli magát.
Sosem volt béketűró, inkább akaratos,
gögös és önfejű, könnyen jön indulatba.
most meg, hogy így megsértették,
ki tudja, mire képes?

MÉDEIA: Jaj, Jaj nekem!
Jaj, nagyon szenvedek!
Bár halna meg mindenki - bár halna meg
a két fiam, átok van rajtuk
útált anyjuk miatt, bár halna meg az apjuk,
bár szakadna rájuk ház!

DAJKA: Jaj, jaj bizony! Te szívtelen nő!
Hát tehet az a két szegény gyerek
arról, amit az apjuk mívelt? Mért kell
őket is meggyűlölni? Jaj, szegénykék,
félek, hogy ez a nő még kárt tesz bennük.
Meglátszik, hogy királylány, kiskorától
a parancsait lesték, nem csoda,
hogy soha nem tanult meg uralkodni magán.
Én azt mondom, sokkal jobb, ha az ember
pont olyan, mint mindenki más. Ami engem illet,
örülök, ha öregkoromra
fedél van a fejem fölött, még ha lehetne
se akarnék király vagy tudom is én, mi lenni.
Legjobb szerintem az arany középút,
a tapasztalat azt mutatja,
az használ legtöbbet az embereknek.
Aki nagyratörő, a végén mind megjárja,

mert szemet szúr az isteneknek,
s minél magasabban volt, annál nagyobbat esik.

(Belép a KORINTHOSZI NŐK kórusa):

I. NŐ: Halljátok, hogy sír, hogy kiáltoz a
Kolkhiszi nő? Még mindig nem nyugodott meg?

II. NŐ: Olyan hangosan jajgat, kihallatszik a házból
két zárt ajtón keresztül!

III. NŐ: Bár idegen, én megszerettem.
s fáj a szívem a házért,
hogy ilyen baj szakadt rá.

DAJKA: Ház? Nincs itt már semmiféle ház!
A gazdám felénk se néz, a királylány
nem ereszti! Az úrnóm meg csak sorvad,
kisírja a lelkét, hiába vigasztalják,
oda se hallgat!

MÉDEIA *(bentről)* Jaj, jaj nekem!
Zeusz villáma, csapj le, sújts agyon!
Mért élek én még?
Útálom ezt az életet,
bár már halott lehetnék!

III. NŐ: Jaj, istenek! Hallottátok,
hogy kiabál kínjában a szegény
szerencsétlen nő?

II. NŐ: Miért kívánczol, te esztelen,
idő előtt a sírba?
A halál eljön úgyis, ha akarod, ha nem,
Kár imádkozni érte!
Ha a férjed másik asszonnyal hál most,
mit használ neked, ha őrvöngsz miatta?
Bízd az ügyed Zeuszra,
Ne csapj ilyen lármát egy férfiért!

MÉDEIA: *(bentről)*
Ó, halhatatlan istenek,
látjátok ezt? Látjátok, hogy mit szenvedek?
Pedig megesküdött nekem az aljas!
Bár látnám kínok közt meghalni őt is,
meg azt a nőt is! Bár rájuk dőlne a ház!
Ezt merték velem tenni - ártottam én nekik?
Jaj, apám, jaj, hazám, mért is hagytalak el,
egy hitszegőért?

DAJKA: Halljátok? Így megy ez egész nap:
Folyton Zeuszhoz jajgat.
Nem tudom, mit tesz majd, hogy kiadja a mérgét,
de nem mindennapi dolog lesz, annyi biztos.

II. NŐ: Jobban tenné, ha kijönne ide
mihozzánk, és figyelne
a józan ész szavára.
Akkor lehet, hogy észre térne végre,
és fölhagyna az őrjöngéssel!

III. NŐ: Bár segíteni tudnék
neki és minden bajban lévő jóbarátnak!

I. NŐ: Siess, hozd már ki gyorsan
a házból! Mondd neki, hogy a barátai vagyunk!
Gyorsan, mielőtt kárt tesz odabenn
valakiben!

DAJKA: Jó, megpróbálom, a kedvetekért.
Bár előre tudom, hogy rám se hederít majd,
vagy ami még rosszabb, olyan szemekkel
néz majd rám, mint a most szült, dühös nőstényoroszlán,
ha csak egy szót is merek szólani...
Mindig azt hajtogatják, milyen nagy bölcsek voltak

a régiek, az őseink, de énszerintem
nem tudtak azok semmit: kitaláltak
szebbnél szebb dalokat az ünnepekre,
lakomákra, mikor úgyis örül az ember,
bezzeg azt nem bírták kifundálni, hogyan
lehetne dallal meg lantpengetéssel
meggyógyítani azt, aki bánatában őrjöng -
pedig az ilyen őrjöngés halált
vagy más nagy bajt is hozhat még a házra!
Ha dallal ki lehetne kúrálni az effélét,
nem mondom, annak még csak lenne
értelme, de hogy minek ott zenélni,
ahol annyi a finom étel,
hogyan annál több öröm nem is kell, ezt nem értem...

(A DAJKA bemegy a házba)

- I. NŐ: Halljátok, hogy jajgat megint?
- II. NŐ: És milyen éles és fülsértő hangon!
Mi mindennek elmondja az urát,
hitványnak, árulónak...
- III. NŐ: Csúnyán is bánt vele!

I. NŐ: Az isteneket szólógatja! Zeuszt!

III. NŐ: Hát kihez forduljon? Nincsen itt senkije,
aki a pártját fogná! Messziről jött,
a Fekete-tenger túlsópartjáról, veszélyes
sötét vizen keresztül...

(MÉDEIA kilép a házból.)

MÉDEIA: Kijöttem hozzátok, nehogy
gőgösnek tartsatok. Idegen vagyok itt,
és úgy illik, hogy én, a vendég,
alkalmazkodjam a helybéli
szokásaihoz, mert nem lenne szép, ha
makacs szeszélyekkel gyötörném azokat,
akik befogadtak. Csak egyre kérlek:
legyetek elnézők velem! Olyan váratlanul
szakadt rám ez a baj, hogy összetört a szívem,
szeretnék meghalni, mert kín nekem az élet,
mióta megtudtam, hogy az, aki
nekem olyan sokat - mindent jelentett,
a férjem - hogy milyen hitvány, utolsó
mocsokos gazember...
Nincs még egy eleven és eszes lény, amelyiknek
olyan rossz sorsa lenne, mint nekünk,

nőknek! Előbb férjet kell, hogy szerezzünk,
tenger pénzért, aki - s ez a nagyobb baj!

ettől fogva úr a testünk fölött!

Egész sorsunk ettől függ: hogy vajon

jó férjet kapunk-e, vagy rosszat?

A válás szégyen a nőre, s még a szobánkba

bezárkózni előlük sincs jogunk.

Mindent, amit lánykorunkban szeretünk,

el kell felejtünk, másként kell élnünk,

más szokások és törvények szerint.

Pedig otthon egy lánynak sem tanítják,

hogyan járjon a férje kedvében - valósággal

jósnővé kell lennünk, hogy eltaláljuk.

Hogyha mégis sikerül, ha a férjünk

elégedett, és nem érezteti velünk, hogy

nehezen viseli a házasság igáját,

- úgy irigylésre méltó az életünk! Ha nem,

úgy jobb volna meghalni.

Könnyű a férfiaknak! Ha nekik elégük van

az otthonukból, fogják magukat

és elmennek: mindig akad barát vagy

ismerős, aki vigasztalja őket!

De mi - nekünk nincs másunk rajtuk kívül!

A férfiak azt mondják, jó nekünk,

otthon ülünk, amíg ők háborúznak,

biztonságban vagyunk. Üres beszéd!
Inkább háromszor harcolnék, mint hogy egyszer szüljek!
De mindez rátok nem érvényes annyira,
mint rám. Ti itthon vagytok
ebben a városban, itt áll apátok háza,
itt barátok között, nyugodtan éltek.
Míg énnekem, szegény, hazátlan nőnek,
senkim sincs, csak a férjem, aki idegen földről
hurcolt ide, mint hadizsákmányt,
és most gyalázatosan elárult!
Nincsen anyám, nincsen testvérem, nincsen
egyetlen rokonom sem, aki megoltalmazna!
Titőletek nem kérek mást, csak egyet:
Ha valahogy megtalálnám a módját,
hogy megtoroljam a férjemen ezt a sértést,
meg azon is, aki hozzáadta a lányát,
s a lányon is - kérlek, hallgassatok!
Hisz tudjátok, mi nők, milyen gyávák vagyunk
különben: a harcot látni se bírjuk,
de ha mint nőt, mint feleséget bántanak meg
minket - nincs nálunk igalmatlanabb!

II. NŐ: Megtesszük amit kérsz, mert jogosan
bünteted, Médeia, a férjedet.
Nem csodálom, hogy el vagy keseredve.

I. NŐ: Nézzétek, ott jön a király, Kreon!
Nyilván most közli majd, mi a szándéka veled.

(Belép KREON)

KREON: Hiába nézel, Médeia, olyan sötéten!
Hiába szórsz átkot az uradra és énram!
Megparancsolom, hogy még ma- érted? most azonnal
hagyd el az országomat! És a két
fiad is vidd magaddal!
Parancsom ellen a tiltakozásnak helye nincsen!
Személyesen fogom ellenőrizni, hogy
teljesítetted-e. El nem mozdulok innét,
míg nem látom, hogy túl vagy a határon.

MÉDEIA: Jaj, jaj nekem! ó, én boldogtalan,
én nyomorult! Jaj, minden veszve van!
Ellenségeim mind fölvták a vitorlát,
s teljes erővel jönnek ellenem!
és senki nem kínál előlük menedéket!
De mondd, Kreon - ó jaj, beszélni is alig
bírok a fájdalomtól - miért bánsz így velem?
Mért kergetsz el az országodból?

KREON: Megmondom én, hogy mért, nyíltan: mert félek tőled.
Féltem a lányomat, hogy őrajta bosszulod meg
a sérelmeidet valami szörnyű módon.
Van épp elég okom félni. Soroljam?
Eszes nő vagy, értesz a varázsláshoz,
és most dühöngsz, mert itthagytott a férjed.
Hallottam, hogy fenyegetőzöl - visszamondták! -
hogy forralsz valamit a férjed ellen,
meg ellenem, aki hozzáadtam a lányom,
és a lányom ellen is. Így csak magadra vethetsz,
ha igyekszem megelőzni a bajt!
Átkozz csak nyugodtan! Jobb nekem, ha te gyűlölsz,
mint későn bánni, hogy lágyszívű voltam.

MÉDEIA: Jaj, jaj nekem! Ha tudnád, Kreon, hányszor
okozott kárt nekem a hírem
már eddig is! Bár ne neveltek volna
okosnak - okosabbnak, mint az átlag!
A túl sok ész csak fölingerli ellenünk
a többi embert! Ha új, sose hallott
bölcsséggel állunk elő, az ostobák
azt mondják rá, céltalan zagyvaság.
Azok meg, akik büszkék az eszükre,
terhesnek érzik, hogy van náluk okosabb is
a városban. Bizony, így jártam én is:

az eszem miatt lettem egyesek
szemében botránykő, némelyek azt beszélik,
csak magammal törődöm, mások szerint
éppen ellenkezőleg, s van aki
azt mondja rám, nem tartom tiszteletben
a város törvényét - pedig nem is vagyok
olyan nagyon okos...
Azt monddod, félsz tőlem... De mondd,
ugyan miféle szörnyűséget
követhetnék el ellened? Hiszen
király vagy! Én meg csak egy szerencsétlen
földönfutó nő... Hogy árthatnék én neked,
vagy a családnak? S miért is tenném?
Végül is - vétettél te ellenem?
Hozzáadtad a lányod egy emberhez, akit
erre alkalmasnak találtál... Én a férjem
gyűlölöm, ezt nem tagadom - de téged?
Szerintem is bölcsen jártál el, és én
miért irigykednék, hogy rátok a szerencse
jobban mosolyog, mint énrám? Azt kívánom,
Legyen áldás a házadon, a lányod
házasságán - csak engem,
kérlek, ne kergess el! Hadd éljek itt!
Sérelem ért, igaz, de belenyugszom,
Hisz olyan hatalmas vagy - mire mennék

vele, ha lázadoznék ellened?

KREON: Most mézesmázosan beszélsz, de engem
kilel a hideg, ahogy hallgatlak - ki tudja,
mi jár a fejedben közben, miféle szörnyű tervek?
Most még úgy sem bízom benned, mint eddig!
Az olyan nő - vagy éppen férfi - ellen,
aki mindjárt örjög, ha feldühítik,
könnyebb védekezni, mint az ilyen
ravasz boszorkány ellen, aki csak
hallgat, s ki tudja, közben
mit forral magában... No nem!
ebből elég volt! Menj innét, most, azonnal!
Nem, ne is szólj többet! Amit mondtam,
megmondtam! Hiába ügyeskedsz,
engem nem csavarsz az ujjad köré,
ellenségem vagy, nem tűrlek meg itt!

MÉDEIA: De nem! Könyörgök, lábadohoz borulva kérlek,
a lányodra!

KREON: Hagyj! Hiába beszélsz!

MÉDEIA: Elkergetsz, hiába könyörgök? Lenne szíved?

KREON: Csodálod? A családom fontosabb nekem, mint te!

MÉDEIA: Jaj, elhagyott hazám! Mennyire hiányzol most!

KREON: Ezt megértem. A családom után a
hazám a legfontosabb nekem is.

MÉDEIA: Ó jaj, a szerelem csak bajt hoz az emberekre!

KREON: Attól is függ, hogy ki az az ember...

MÉDEIA: Zeusz, te láttad, hogy bánt velem az az ember,
a férjem...

KREON: Elég! Ne gyötörj tovább!

MÉDEIA: Gyötörni, én, téged? Engem gyötörnek!

KREON: Hagyd abba! Vagy a szolgálaimmal
vitetlek a határig, hogy erővel
lökjenek át rajta.

MÉDEIA Ne! Hallgass meg, könyörgök!

KREON: Kezdesz nagyon terhemre lenni, asszony!

MÉDEIA: De hiszen elmegyünk! Nem is azért könyörgök...

KREON: Akkor mért nem eresztesz el? Mit rángatod
a kezemet?

MÉDEIA: Csak egy napot, Kreon!
Csak annyit hadd maradjak még! Csak addig,
míg átgondolom, hová menjek innét,
hol van hely, ahol befogadnak minket
a két fiammal - mert hiszen az apjuk
nem törődik velük, nem érdekli a sorsuk...
Legalább te szánd meg őket, Kreon!
Hisz te is apa vagy, meg kell, hogy értsd,
mit érzek. Nem is magamért könyörgök,
ha mennem kell innét, mit bánom én,
őket sajnálom csak, hogy ilyen sorsra jutottak...

KREON: Ez az én nagy bajom, hogy nem születtem
zsarnoknak... Pedig hányszor
megbántam, hogy olyan lágyszívű voltam..
... És most is: biztosan
tudom, hogy nagy hibát követek el...
Mindegy - rendben van, még ez egyszer teljesítem

a kérésed: maradhatsz egy napot.
De egy dolgot jegyezz jól meg: ha holnap
a kelő nap még itt talál az ország
határain belül, a két fiaddal,
meghaltok. Ez az utolsó szavam,
és komolyan is gondolom. Ha annyira
akarod, jó, maradj még egy napot...
De nem többet! Egy nap alatt csak
nem bírsz semmi rémséget elkövetni...

(KREON távozik)

III. NŐ: Jaj, te szegény nyomorult,
egyik csapás a másik után sújt!
Jaj, hol találsz menedéket?

I. NŐ: Ne hagytad volna el az otthonod, most
lenne hová fordulj a bajban!
Az idegent sehol nem fogadják szívesen...

II. NŐ: Az istenek úgy látták jónak,
hogy nagy bajokkal sújtsanak...

MÉDEIA: Hát vége, minden összeomlott - ki tagadná?
De nem, ne higgyétek - nincs veszve minden!
Azok ketten - ezt nem viszik el szárazon! -
az újházások! - de az sem, aki összeadta őket!
Azt hiszitek, hogy hízelegtem volna ennek,
hogy a kezébe csimpaszkodom - hogy szóbaállok
vele egyáltalán, ha nincsen vele céloom?
De ez, ez a bolond - hogy veszítheti el
ember ennyire a józan eszét? -
könnyen meggátolhatta volna, hogy
a tervemet valóra váltsam!
Ha most, azonnal
elkerget, mindennek vége! De nem -
adott még egy napot! Egy teljes napom van rá,
hogy végezzek velük: a férjemmel, a nővel,
meg ezzel a bolonddal...
Csak azt nem tudom még, miképpen fogjak hozzá,
mint végezzek velük, hogy lesz a legjobb...
Gyűjtsam rájuk a nászszobát? Lopózzam
be a házba, és ott döfjem szívükbe
az éles kardpengét? Igen, így jó lesz!
De mégsem - ha elkapnak, mielőtt
véghezviszem, megölnék ott helyben
- és akkor ők nevetnek utoljára...
Nem, a legegyszerűbb módszer a legjobb:

a méreg - és ahhoz legalább nagyon értek!
Jó, tegyük föl, halott mindhárom. És én?
Engem milyen város fogad be? Hol lesz
menedékem, ki oltalmaz meg engem
a bosszútól? Nem, nincsen senki.
Tehát még várnom kell kicsit, hátha adódik
valami később - addig
hallgatok és magamban tervezgetem a bosszút.
De ha a balszerencse üldöz, ha a tervem
kudarcot vall, akkor - akkor majd én magam
fogok kardot, azt sem bánom, ha mindjárt
halállal fizetek is érte, megölöm -
megölöm őket irgalmatlanul!
Választott úrnőmre esküszöm, Hekatéra,
az alvilág úrnőjére - nem fogom túrni,
hogy akik így bántak velem, nevetve nézzék,
hogy szenvedek! Nem,
megbánják ezt még mind a ketten - mind a hárman!
ezt a házasságot - én teszek róla!
Mebánják még, hogy el akartak engem
kergetni innét!
Médeia, rajta! Használd az eszed!
Tervej ki mindent jól, aztán eredj,
és váltsd valóra! Most dől el, mit érsz!
Vagy túrnéd, hogy Iáson, a hitszegő,

az áruló lányával vígan éljen,
és rajtad csak nevensenek? Terajtad,
egy király lányán, a Napisten unokáján?
Neked ne sikerülne? Több eszed van,
mint nekik összesen - és ráadásul nő vagy,
és a nők jártasabbak az efféle alvilági
sötét ügyekben...

II. NŐ: A szent folyók vize visszafelé folyik,
minden Igazság visszájára fordult:
nem tisztelik az esküt, és az isteneket sem
görög földön többé - az erkölcs
nincs már közöttünk, visszaszállt az égbe.

I. NŐ: Megfordult a világ, a férfiak
ravaszkodnak, csalnak - eztán, remélem,
őket szidják majd csalfának a költők,
s minket, nőket, dicsérnek...

II. NŐ: Veszélyes útra léptél. Elárultad apádat,
Iásonért, mivel örült szerelemre,
gyúltál iránta, és varázserőddel
segítettél neki, hogy megszerezze
az aranygyapjút, azután követted Iászont
veszélyes útján, osztottál vele

a bűnben, amikor megöltétek öcsédet,
vele, ki már akkor elárult,
cserbenhagyott volna! Az ő kedvéért
s őt megbosszulni vetted rá a zsarnok
lányait csellel, hogy az apjukat megöljék,
ezért kellett Iolkoszból menekülnöd!

III. NŐ: S most itt vagy, idegen földön, hazátlan,
nyomorult, nincs apád, hogy támogasson a bajban,
nincs már férjed sem - hisz ő már egy másik asszony
férje - téged pedig, szegény nő, elkeregettek,
földönfutóvá lettél...

(Belép IÁSZON)

IÁSZON: Mindig ez a vége: sejthettem volna!
Hogy nem tudsz parancsolni féktelen
természetednek, és örültséget csinálsz!
Mondd, miért nem bírtál jó képet vágni,
ahhoz, amit a nálad hatalmasabbak
döntöttek rólad? Akkor
nyugodtan itt maradhattál volna a házban,
az országban... De nem! Te
fogod magad, és nekiállsz vitázni
és átkozódni - aztán még csodálod,

hogy elkergetnek innen. Nekem mindegy,
felőlem mondogathatod, hogy ekkora
gazember, mint én, nincs még egy a földön,
de mondd, mit vétett neked a király?
a királyi család? rájuk hogy mertél
kígyót-békát kiabálni? Örülj, hogy
egyszerű száműzetéssel megúszta!
Én mindent megtettem, hogy a királyt
megbékítsem veled, és rávegyem,
engedjen ittmaradni.

De te nem hagytál fel továbbra sem
ezzel az esztelen viselkedéssel,
nem fékezted továbbra sem a nyelved
- az eredmény: mehetsz száműzetésbe.

Ezek után érthető lenne, azt hiszem,
ha végleg levinném rólad a kezemet.

Csakhogy én nem vagyok olyan ember, aki
szeretteit sorsára hagyja.

Most is azért jöttem ide

hogyan megbeszéljük, mi legyen veled,
és a gyermekekkel. Nem akarom,
hogy pénz nélkül vágjál neki az útnak,
vagy hiányt szenvedjete bármiben.

A száműzetés nem tréfadolog!

A helyzet az, hogy bárhogyan is gyűlölsz te,

én nem tudok rossz szívvvel lenni hozzád.

MÉDEIA: Te hitvány féreg! Te hazug gazember!
Férfi vagy te egyáltalán? Van képed
idejönni hozzánk, azok után,
hogy ilyen szörnyűségesen
vétettél ellenem, az istenek -
az egész emberi nem ellen! Azt hiszed,
nagy hőstett először megsérteni
valakit, azután úgy nézni a szemébe
mintha mi sem történt volna? Hát tévedsz!
Nem bátorság, nem hőstett ez, hanem
arcátlanság - a legocsmányabb
bűn mind közül, amit ember csak elkövethet!
De azért jól tetted, hogy eljöttél - legalább
elmondhatom, hogy mit gondolok rólad,
s te kénytelen leszel végighallgatni,
bár nem fog tetszeni, arra mérget vehetsz!
Kezdem az elején. Mint azt minden görög
tudja, ki az Argón veled hajózott,
én mentettem meg az életedet. Mikor
az apám elküldött, hogy hajtsd igába
a tűzköpő bikákat, s vessél sárkányfogat,
ki mentett meg? Ki ölte meg a sárkányt,
hogy te megszerezhesd az aranygyapjút?

Én és senki más! Aztán, én örült!
elárultam apámat, elhagytam szülőföldem,
elmentem veled Iolkoszba, és ott megöltem
Péliászt csellel, csak azért, hogy
te biztonságban légy! És te, te -
te képes voltál elfogadni tőlem
mindezt, és most azzal fizetsz,
hogy elárulsz, elhagysz - pedig
két gyermekünk is van! Ha magtalan
lennék, talán megérteném,
hogy más nőt akarsz helyettem - de így?
Hát már az esküknek sem lehet hinni?
Nem is értelek: talán azt hiszed,
az istenek, akikre megesküdtél,
nem istenek már többé?

II.NŐ: Az erkölcs nincs már közöttünk, visszaszállt az égbe.

MÉDEIA: Vagy hogy megváltoztak az emberi
viselkedés törvényei? Hogy jó s rossz
helyet cseréltek?
Vagy a kezem nem ugyanaz a kéz,
amelyet annyiszor szorítottál, a térdem
nem az a térd, mely annyiszor
átfogott? Jaj, hogy így kellett végződnie...

(Percnyi csend)

No jó - most hadd beszéljek úgy veled,

mintha barátok lennének. Pedig hát
mit remélhetek én tőled? - Mindegy, azért
megkérdem - bár a kérdéseim is csak
arra jók, hogy még sötétebbnek mutassák
a bűnödöt - hová forduljak én most?
Apámhoz? Őt elárultam a kedvedért.
A hazámat is, amikor követtelek.
Péliász lányaihoz? Képzelem, hogy milyen
jószívvel fogadnának - az apjuk gyilkosát!
Átlátod-e most már a helyzetem?
Apám s az otthoniak meggyűlöltek,
miattad - az idegeneket pedig,
kik szívesen fogadnának különben,
ellenségemmé tettem, hogy neked
szívességet tegyek - de meg is érte!
Mert milyen boldoggá tettél cserébe!
Minden görög nő irigyel! Olyan
szerető, hű férjre találtam
benned - jaj, jaj nekem, szegény fejemnek!
Ez hát a hála, amiért megmentettelek?
Elkergettetek innen, egyedül, támasz nélkül,
barátok nélkül, míg te itt az új
feleségeddel éled a világot,
mehtek koldulni a két gyerekkel!

I. NŐ: Nincs rosszabb a házasok
vagy rokonok közti viszáltnál:
olyankor elszabadul a pokol!

IÁSZON: Látom már, kénytelen leszek a szájalásban
megmérkőzni veled! Amikor rádjön
a veszekedhetnék, nem hagyod abba
úgysem, míg észre nem térítelek
pár józan szóval! Mindegy, nem lesz ez sem
nehezebb, mint viharban, sziklák között hajózni...
Ha már örökösen azt hányod a szememre,
mi mindent tettél értem,
s cserébe mivel tartozom neked,
meg kell mondjam neked, hogy énszerintem
nem tartozom hálával senki másnak,
azért, hogy sikerrel jártam és hazaértem,
épségben - egyedül Aphrodíténak.
Okos nő vagy, tudom, és utálok hallani,
és én nem is juttatnám az eszedbe,
ha rá nem kényszerítesz, hogy korántsem
jószívúségból tetted, amit tettél,
értem, nem ám! hanem mert
a szerelem rákényszerített!
Most nem akarok részletekbe menni,
elég annyi, hogy segítettél, és én

elégedett vagyok az eredménnyel.
De ne felejtsek el azt sem, hogy önmagaddal
is jót tettél, mikor velem - sőt,
te nyertél többet! Mert először is
Görög földön élhetsz, ahol a jog az úr,
nem barbárok között, mint addig. Márpedig te
eszes nő vagy, megérted, hogy mekkora különbség,
hogy a törvény vagy a hatalmasok szeszélye
uralkodik-e rajtunk. Kettő: a görögök
tisztelnek az eszedért, híres lettél,
pedig ha ott maradsz, azon a barbár,
vidéken, ugyan ki hallott volna felőled?
Senki sem! azt se tudnák,
hogy a világon vagy! Pedig mit ér,
ha van az embernek egy zsák
kincse, vagy szebben énekel, mint Orpheusz,
de senki nem tud róla?
Ennyit arról, hogy mit köszönhetek neked.
Sajnálom, de hát végül is
te kezdted ezt a vitát. Ami mármost
az új házasságomat illeti
Kreon leányával, mindjárt be fogod látni,
abban is bölcsen jártam el, és ráadásul
főként a ti kedvetekért
tettem ezt is, azért, hogy jobb jövőt

biztosítsak neked s a gyermekeknek.

(MÉDEIA türelmetlen mozdulata láttán)

Hallgass,

még nem fejeztem be! Te is tudod, hogy
amikor Iolkoszból idejöttem, milyen
reménytelen helyzetben voltam, mennyi baj
ért útközben - és akkor egy ilyen
lehetőség adódik - hogy Kreon
hozzám adja a lányát! Hozzám, szegény
hazátlan száműzötthöz - egy királylányt!
Értsd már meg, - mert tudom, hogy igazából
ez a bajod - nem arról van szó, hogy többé
nem akarok veled hálni, vagy hogy tudomiséni
mennyire megkívántam Kreon lányát - dehogy!
Több gyerekre se vágyom - épp elég ez a kettő,
én meg vagyok elégedve velük.
Hanem - s ez a legfontosabb! - azt akarom,
hogy kényelemben éljünk, semmiben
ne szenvedjünk szükségét, mert tudom,
ha szegény vagy, messzire elkerül
mindenki - és hogy ezt a két
fiút, akit szültél nekem, úgy nevelhessem,
méltó módon, ahogy házamhoz illik,
s ha ehhez az kell, hogy királyi vérből
testvéreket nemzzek nekik, miért ne?

Te úgysem akarsz már több gyereket,
mert miért is akarnál - nekem meg érdekem,
hogyan egy vagy két királyi testvérrel támogassam
a meglevőket... És ne hidd, hogy
nem egyenlőként bánok majd velük
és amazokkal - egyformán fogom
szeretni mindet, és egyek leszünk mind,
egyetlen boldog, nagy, gazdag család!
Hát nem jó gondolat? Te is belátnád,
ha a féltékenység nem venné el az eszed.
De ilyenek vagytok ti nők - ha szerelem van,
minden jól van, ha a szerelem elmúlt
semmi se jó nektek! Néha azt kívánom,
bár ne is léteznének nők, bárcsak lehetne
gyermekünk másként, nemcsak nőktől -
sok gonoszság eltűnne a világból.

III. NŐ: Úgy vélem, nem volt szép dolog,
hogyan elhagytad a feleséged!

MÉDEIA: Úgy tűnik, sokmindenben másként gondolkodom, mint
az emberek többsége. Énszerintem
aki jól beszél, de rosszul cselekszik,
még bűnösebb, mint más, mert azt reméli,
hogyan síma szavakkal ügyesen elsimítja

a gonosztettet, és így
nem riad vissza semmitől.

Te is

ilyen vagy! Azt hiszed, elszédítesz
pár üres szóval, és én elhiszem neked,
merő nagylelkűségből hagytál cserben -
pedig egyetlen kérdés is elég, hogy
halomra döntse minden érvedet. Mondd,
hogya tényleg olyan becsületes vagy,
amilyennek mondod magad, miért nem
előbb - még a házasságod előtt -
próbáltál meggyőzni, miért kellett titokban
megkötni, a családot tudta nélkül?

IÁSZON: No persze! És te nyilván teljes szívvel
mellém álltál volna, ugye? Hiszen még
így is őrzöngsz, ha csak szóba hozom!

MÉDEIA: Nem igaz, nem ezért hallgattál. Azt nem merted
bevallani, hogy szégyellsz! Szégyelled, hogy egy barbár
nővel élsz, s gyorsan kerestél magadnak
egy görögöt, mielőtt megöregszel...

IÁSZON Nem vitatkozom tovább - érd be azzal,
nem a nő kellett, nem azért kötöttem
új házasságot, hanem - mint már mondtam -

hogy rólatok gondoskodjam, s hogy a
két fiunknak királyi testvért nemzzek,
s ezzel biztosítsam házunk jövőjét.

MÉDEIA Nem kell olyan gazdagság, amelyet
undorító módon szerezték - sem olyan
gondtalan élet, mely gyötrelmet a szívemnek!

IÁSZON: Akkor jobban teszed, ha észre térsz.
Épeszű ember nem sopánkodik
olyasmin, ami előnyös neki,
s a szerencsét nem nézi sorscsapásnak!

MÉDEIA: Könnyű annak, aki otthon van és
biztonságban, a hontalant sértegetni!

IÁSZON: Csak magadnak köszönheted a sorsod!

MÉDEIA: Igen? És mivel érdemeltem ki? Talán
én lettem hozzád hűtlen?

IÁSZON: Ocsmány
átkokat szórtál a királyi házra!

MÉDEIA: Én magam leszek az átok - rajtuk és rajtad!

IÁSZON: Ebből elég volt - nem vitatkozom tovább!
Ha bármiben segíthetek, ha pénz kell,
csak szólj, és nem leszek fukar! Ha gondolod,
adok ajánlólevelet akármelyik
barátomhoz, hogy jól bánjon veled.
Remélem, lesz annyi eszed, hogy elfogadd,
ha nem, hát tudd meg: csak magadnak ártasz!

MÉDEIA: **Tartsd meg a pénzed! A barátaidból
sem kérek - semmiből, aminek hozzád
köze van! Aljas ember adománya csak bajt hoz!**

IÁSZON: **Így is jó. Az istenek rá a tanúk, hogy
én segíteni akartam neked,
meg a gyerekeknek. De te, csak hogy dacolj,
ellökted a segítő kezet és szántszándékkal
nehezítet a helyzeted...A te bajod...**

MÉDEIA: **Menj innét! Takarodj! Már várnak otthon!
Te is már biztos elepedsz az új
feleséged után! Élvezd, amíg lehet,
az új házasságod! Az istenekre
esküszöm, hogy úgysem fogod sokáig!**

(IÁSZON kimegy).

II. NŐ: Bizony a szenvedély rossz

tettekre bujtogat és rossz hírbe kever

I. NŐ: Pedig a mértékletes szerelemnél
nincs kellemesebb a világon!

III. NŐ: Csak azt remélem, én sosem leszek
rabja semmilyen szenvedélynek!

I. NŐ: Nincsen az önmérsékletnél nagyobb
ajándékuk az isteneknek!
Jaj, bárcsak a félelmetes
szerelem soha ne kergetne örületbe!
bár soha ne kínozná vad vágyakkal a szívem,
se őriöngő dühvel, se örökös viszályal!
Bárcsak engedné, hogy nyugodtan
élhessek békés otthonomban!

III. NŐ: Istenem, milyen boldog is vagyok,
hogyan van hazám, van szülővárosom!
Sose tudjam meg, mi az,
hazátlan, támasz nélkül bolyongani a világban:
nincs annál szörnyűbb semmi.
Meghalni is jobb, százszor is jobb,
mint otthontalan élni, idegenben...

I. NŐ: Bizony, így mondják, s most láthattuk is
saját szemünkkel, hogy mennyire így van.
Úgy látom, Médeia, hogy nem akad
barátod, aki megszánna, se város,
mely befogadna...

(Belép AIGEUSZ)

AIGEUSZ: Köszöntlek, Médeia! "Köszöntlek", mondom,
mert eddig senki sem talált ki ennél
jobb kezdetet baráti csevegéshez...

MÉDEIA: Köszöntlek én is, Aigeusz,
bölc Pandion bölc fia. Mondd, hogy kerülsz
Korinthoszba?

AIGEUSZ Apollón
jósdájában jártam.

MÉDEIA: A föld
köldökénél? S miért mentél oda?

AIGEUSZ: Megtudni, hogy hogyan lehetne gyermekem.

MÉDEIA: Egek! Hát eddig nem lett gyermeked?

AIGEUSZ: Ezzel sújtottak az istenek.

MÉDEIA: És feleséged? Az csak van? Vagy az sincs?

AIGEUSZ: Van, van. Már hogyan volna? Nagyon is van...

MÉDEIA: No és Apolló? Mondott valamit
gyermekéről?

AIGEUSZ: Mondott, mondott,
de olyan bölcsét, hogy azt közönséges ember
nem éri föl észsel. Én legalábbis nem értem.

MÉDEIA: S most miért jöttél korinthoszi földre?

AIGEUSZ: Itt lakik Pittheusz, a troizén király...

MÉDEIA: Igen, Pelopsz fia, úgy hírlik, hogy szent ember...

AIGEUSZ: Abban bízom, hogy ő majd megfejtí a jóslatot.

MÉDEIA: Azt beszélík, bölcs és sokat tapasztalt...

AIGEUSZ: Igen, és nekem a legjobb barátom!

MÉDEIA: Járj sikerrel! Remélem, teljesül majd a vágyad!

AIGEUSZ: Köszönöm. És te... de most látom csak, milyen gyűrött az arcod, a tekinteted homályos...

MÉDEIA: Aigeusz, a férjem hitvány gazember!

AIGEUSZ: Hogy-hogy? Mondd el világosan, mi baj van!

MÉDEIA: Rossz hozzám, bár nem adtam rá okot.

AIGEUSZ: De mit csinált? Mondd, kérlek, érthetőbben!

MÉDEIA: Elűzött! Elhagyott egy másik nőért!

AIGEUSZ: Micsoda? Volt képe? Szégyentelen.

MÉDEIA: Ahogy mondod - s a régi családját megveti.

AIGEUSZ: Más nőt kívánt meg vagy csak elege lett belőled?

MÉDEIA: Annyira megkívánta, elhagyott érte minket...

AIGEUSZ: Ha tényleg olyan hitvány, ahogy mondod, hadd menjen!

MÉDEIA: Királyi házból akart nőszülni mindenáron!

AIGEUSZ: Vagy úgy! S melyik király adta neki a lányát?

MÉDEIA: Kreón, ennek az országnak a királya.

AIGEUSZ: Akkor már értem, mért vagy olyan zaklatott.

MÉDEIA: Pedig még nem is tudsz mindent: elűznek innét.

AIGEUSZ: Elűznek? Hogy-hogy? Kicsoda? Nem értem.

MÉDEIA: Kreon. Száműzött minket Korinthoszból.

AIGEUSZ: És Iászon ezt hagyja? Szégyellhetné magát!

DAJKA: Azt mondja, hogy nem ő akarta, mégsem tesz semmit ellene.

MÉDEIA: Kérlek, könyörgök,
esedezem! Szánj meg engem, nyomorultat!
Ne hagyd, hogy koldus és
földönfutó legyek! Az országodba -
- a házádba - kérlek, fogadj be engem!
E jótettért, tudom, az istenek

gyermekkel jutalmaznak majd és holtig tartó
boldogsággal! Te még nem is tudod,
milyen kincset találtál bennem!
Ha gyermeket akarsz, jobbhoz nem is
fordulhatnál - majd én hozzásegítlek!
Tudok rá biztos módszert...

AIGEUSZ: Több okom is van rá, hogy megtegyem,
amit kérsz. Elsőként az istenek,
aztán a gyermekek, kiket ígértél -
mert ez nekem mindennél fontosabb, és
én magam nem boldogulok. Tehát
én a következőképp látom a helyzetet:
Ha országomba jössz, én mindent megteszek,
hogy oltalmazalak- ami egyébként
kötelességem is. Egy dolgot azonban
tisztáznunk kell, már most: én nem viszlek magammal
ebből az országból. De ha magadtól
eljössz hozzám, biztonságban leszel
a palotámban, és én
senkinek nem adlak ki. Azt szeretném,
ha engem nem hibáztathatna senki,
az én vendégem sem, de az sem, akinél
én voltam vendég.

AIGEUSZ: Hogy mit teszek vagy mit nem teszek? Hogy mondjam?

MÉDEIA: Hogy az országodból soha el nem űzöl,
és ha valaki értem jönne, hogy elhurcoljon,
nem adsz oda neki, s minden erőddel
védelmezel, amíg csak élsz!

AIGEUSZ: Esküszöm hát a Földre és a Napra,
s az összes istenekre: úgy teszek,
ahogy most megígértetted velem.

MÉDEIA: Ennyi elég. S ha megszeged az esküd?

AIGEUSZ: Sújtson le rám a sors, mint bármelyik
esküszegőre.

MÉDEIA: Jól van, így jó lesz.
Most menj békével! Nemsokára én is
jövök - amint elvégeztem, amit még
el kell végeznem itt.

III. NŐ: *(AIGEUSZhoz, mialatt az kíséretével távozik)*
Segítsen haza Hermész, aki az útonjárók
védelmezője, s adják meg az istenek,
amire szíved vágyik, Aigeusz!

Amiért ilyen nagylelkűen viselkedtél!

MÉDEIA: Ó, istenek! Zeusz! Ó drága Napvilág!
Most, most! barátaim! Most biztos a győzelem!
Az ellenségeim - most aztán megfizetnek!
Ez az ember - mintha az istenek
küldték volna, hogy segítsen a bajban!
Így már nyugodtan hozzáfoghatok,
hogy megvalósítsam a tervem - aztán
gyorsan, Athénba! Horgonyt ott vetek!
Mert azt tervezem - nem fogtok örülni,
ha meghalljátok -, hogy elküldök Iászonért,
megkérem, hogy jöjjön el újra hozzám.
Ha eljött, meglátjátok, milyen kedves leszek!
Meggyőzőm, hogy beláttam,
jól tette, hogy elárult, ez a királyi nász
csakugyan bölcs és előnyös dolog
nekünk is - aztán arra kérem,
segítsen, hadd maradjon a két fiunk legalább
itt Korinthoszbán - no nem mintha
tényleg itthagynám őket, az ellenségeim közt,
hogy majd kedvükre bánjanak velük,
hanem cselből, mert kiterveltem,
hogyan öljem meg a királylányt!
A tervem az, hogy a két gyermeket

elküldöm hozzá könyörögni,
hogy engedje meg, hadd maradjanak
itt Korinthoszban legalább ők!
Még ajándékot is küldök velük:
Egy köntöst a legfinomabb anyagból,
meg egy szép színarany fejéket!
Ha majd aztán a köntöst fölveszi,
meg a fejéket, vége - meghal!
És nemcsak ő - az is, aki csak hozzáér!
Olyan erős mérgekkel itatom át a köntöst!
De ez még nem elég! Jaj - megszakad a szívem,
jaj, szörnyűség - de mégis, muszáj, hogy meglegyen!
Meg kell ölnöm - a saját két kezemmel,
- a két fiamat! Meg kell ölnöm őket!
Nem, senki nem fogja őket elvenni tőlem!
Jaj, szörnyű, mindennél szörnyűbb vétek! De ha
megtettem, Iászon háza összeomlik,
s én diadalt ülök - igaz, aztán
menekülnöm kell, mert gyilkos vagyok, megöltem
az én két drága gyermekem!
Mindegy: nem tűröm, hogy nevéssenek
az ellenségeim rajtam: hadd jöjjön,
aminek jönni kell!
Ha belehalok is - hát aztán? Minek éljek
család nélkül, hazátlan, támasz nélkül?

Miért, miért is kellett - ez volt a legnagyobb
hibám! - elhagynom apám házát!
Azért tettem, mert rávett a görög
férfi - mindegy, most megbűnhődik érte!
Sose látja többet élve a két fiát!
És nem szül neki újakat helyettük
az új felesége sem - mert elpusztul nyomorultul
az is, a nyomorult - a mérgeimtől!
Senki ne képzelje, hogy én afféle
gyöngé, gyámoltalan nő
vagyok, akivel bármit megtehetnek!
Nem, engem más fából faragtak: veszedelmes
vagyok az ellenséghez- jó a barátaimhoz!
Az ilyet ismerik és tisztelik!

III. NŐ: Ha már fölfedted előttünk a terved,
mert féltetek, és mert az emberek
törvénye szent előtttem, kérlek - követelem:
ne tedd!

MÉDEIA: Meg kell tennem. De neked megbocsátom,
hogy így beszélsz: nem tudod, mi a szenvedés.

III. NŐ: A saját gyermekeid! Meg tudnád ölni őket?

MÉDEIA: Igen, ha ezzel büntetem a férjem
legfájóbban!

III. NŐ: Te szerencsétlen!

MÉDEIA: Dolgom van! Nem vesztegethetem itt tovább
veled az időt!

(a DAJKÁhoz) Menj, siess
hívd ide Iászont! Rajtad kívül
ki mást is küldhetnék bizalmas ügyben?
De arról, amit itt hallottál, egy szót se -
ha jót akarsz nekem, és ha nő vagy te is!

(A Dajka kimegy)

II. NŐ: Mit remélsz? Hogy a város,
ahol a szent folyó folyik, a föld,
amely menedéket kínál a jóbarátnak,
befogad majd téged, a gyermekgyilkost,
hogyan otthont ad ilyen elvetemült személynek?

III. NŐ: Gondold meg, mit jelent,
kést fogni saját fiaidra!
Nézd, térden állva kérlek,
ha akarod, földön csúszva könyörgök,
bármit - de ne! kérlek, ne öld meg őket!

I. Nő: Honnét is lenne annyi
erő kezvedben és szívedben
olyan szörnyű bátorság, hogy saját
gyermekeidre kést fogj?
Azt gondolod, végig bírod csinálni
sírás nélkül? Ahogy ott térdepelnek
előtted és az életükért könyörögnek,
lenne erőd - és nem szakadna meg a szíved?
szívükbe döfni a kést? Bevérezni a kezved
az ő vérükkel?

(Belép IÁSZÓN, mögötte a DAJKA)

IÁSZON: Hívtál, hát jöttem.
Mi az, amit még nem mondtál el eddig?

MÉDEIA. Iászón, kérlek, amit az előbb mondtam,
ne vedd nagyon zokon! Indulatos vagyok
néha, tudod - de te elnézhetsz nekem ennyit,
hisz sokszor voltunk mi egymáshoz kedvesek,
nem igaz? Megvitattam ezt a dolgot,
magammal, és már nem is értem, hogy lehettem
ilyen makacs bolond! Miért dühöngtem
arra, aki csak jót akar nekem?
Miért kellett megútáltatnom
magam e föld urával, s ráadásul

a tulajdon férjemmel is - pedig te
csak a mi javunkon munkálkodol,
a mi kedvünkért veszed feleségül
a királylányt, hogy legyenek királyi
vérből való testvérei a fiainknak?
Hát mi ütött belém? Mért nem hagyom már
abba az őrjöngést - mikor az istenek
ilyen kegyben részesítettek? Vagy talán nincs
két fiam? Nem tudom, hogy számúzték minket innen,
És hogy nagy szükségem van barátokra? Dehogynem.

Mindezt tehát átgondoltam, s beláttam,
hogy bolondság volt úgy dühöngennem.
Már csak dícsérni tudlak: bölcs dolog volt
ez az új házasságod- én pedig
bolond voltam, amikor elleneztem.
Inkább segítenem kellett volna a terved
kigondolásában és a megvalósításban,
ott kellett volna állnom,
a nászágynál, örömmel
szolgálnom a menyasszonyodat, lesni
a parancsait ...No de hát tudod,
hogy milyenek a nők .. És én is csak nő vagyok.
De legalább te ne osztozz a mi
gyöngéinkben, és ne fizess a rosszért
rosszal. Kérlek, légy elnéző még ez egyszer!

Beismerem, eddig rossz oldaláról
néztem a dolgot, de most visszatért
a jobbik eszem. Gyerekek,
gyertek gyorsan! Gyertek elő a házból!

(A gyerekek kijönnek nevelőjük kíséretében).

Gyertek, öleljétek meg
apátokat! Beszéljétek velem,
látjátok, én is azt teszem!
Már vége a gyűlölködésnek - mért gyűlölnénk
azt, aki szeret minket?
Kibékültünk, már nincs harag - nyújtsátok
neki a kezetek... Jaj, jaj nekem!
Nem, semmi baj, csak eszembe jutott
valami, régi ügy, ne törődjétek velem...
Így, öleljétek át... e szerető karokra
támaszkodunk majd, ugye, ha öregek leszünk, és
ezek temetnek el majd? De miért is
könnyezem? A sok baj és félelem
úgy megviselt, hogy már ok nélkül is
elsírom magam! De ne féljétek, csak
örömben sírok, hogy
apátokkal kibékültünk ma végre...

III. NŐ: Én is sírok! Van most baj elég!
Csak még több ne legyen!

IÁSZON: Nagy öröm ez nekem, hogy észre tértél,
és nem hibáztatlak azért sem, hogy korábban
nem voltál ilyen belátó. Elvégre nő vagy,
s nem lehet rossz néven venni, ha egy nő,
dúl-fúl, mikor megtudja, hogy a férje
más nővel is kezd.. No de most már
te is beláttad, hogy csak a javadat akartam...
Nem mondhatnám, hogy túl hamar, de mégis:
megjött a jobbik eszed, és most végre
értelmesen viselkedsz. Ami titeket illet,
gyerekek, tudnotok kell, hogy apátok
nem feledkezett el rólatok - éppen
ellenkezőleg! Azon fáradoztam,
hogy nektek minél jobb és biztonságosabb
életet biztosítsak - és ha az istenek
is úgy akarják, még megérjük,
hogy Korinthosz legtekintélyesebb
polgárai közé tartoztok majd - leendő
testvéreitekkel egy rangban! Bizony!
Csak nőjetekek föl! Nincs más dolgotok!
A többit majd, az istenek
segítségével elvégzem én magam.
Remélem, még megérem, hogy ifjuságotok
virágában, mint győztes hősöket

lássalak titeket!

(MÉDEIÁhoz, aki elfordulva sír)

És te... mi baj van?

A szemed csupa könny, holtápadt vagy - mi bánt még?

Mondtam valamit, ami nem tetszett neked?

MÉDEIA: Nem, dehogy. Csak a gyerekek miatt...

IÁSZON: Ne félj semmit, én gondoskodom róluk!

MÉDEIA: Hiszek neked. De tudod, milyenek
vagyunk mi nők: sírunk okkal, ok nélkül...

IÁSZON: De mégis, mért sírsz úgy a gyermekek miatt?

MÉDEIA: Hogyne sírnék? Hiszen én szültem őket!
Amikor az előbb
azért fohászkodtál, hogy nőjenek fel
nagygyá, erőssé, megsajdult a szívem,
és félni kezdtem, hátha mégsem úgy lesz...

De hagyjuk, most beszéljünk arról inkább,
amiért hívattalak. Sokmindenben
megállapodtunk már, de még maradt,
amit meg kell beszélnünk. Én tehát most
száműzetésbe megyek - a királyi

ház így döntött, és én most már belátom,
nekem is így lesz jobb, hisz itt, örökké
szálka lennék Kreon és háznépének szemében
meg a tiédben is -hát elmegyek.
De azt szeretném, ha a két fiunk
itt maradna - hogy te neveld fel őket!
Kérlek, esedezem: beszélj Kreonnal!
Ha te kéred, biztos megengedi!

IÁSZON: Hát nem tudom...de megpróbálhatom.

MÉDEIA: Talán megkérhetnéd a feleséged,
szóljon az apjának az érdekükben.

IÁSZON: Jó gondolat: végtére ő is csak nő...
egész biztosan rá tudom beszélni.

MÉDEIA: Majd én is segítek neked! Tudod mit?
Elküldöm hozzá a gyerekeket!
Ajándékot küldök velük, olyat, hogy
eláll a szeme-szája!
Pazar köntöst és színarany fejéket!
A gyerekek majd elviszik!

(Hátraszól egy cselédnek): Te ott!

Szedd a lábad, hozd ki a díszruhát!

Meg a fejéket! Áldott nő, ezerszer
áldott - hiszen tebenned elnyeri
a legjobb férjet, és megkapja ráadásul
a díszruhát, melyet a Nap, apámnak
apja adott a gyermekeinek!
Fogjátok, gyerekek, óvatosan,
hisz nászajándékot visztek a boldog
menyasszonynak - nem is akármilyet!

IÁSZON: Miért fosztanád meg magad
ettől a holmitól? Gondolod, nincs elég
köntös meg színarany a királyi palotában?
Tartsd meg, ne add oda - eszedbe se jusson!
Különben is, ha tart valamire a feleségem,
az én szavam többet jelent neki,
mint holmi cifraságok.

MÉDEIA: Nem! ne hidd!
Az ajándéknak még az istenek is örülnek!
Embereknél pedig arannyal többet érsz el,
mint százezer szóval. Különben is:
hozzá jobban illik, mint hozzám: az istenek
őt emelték magasra: fiatal és királylány,
legyen övé a kincs is! Én meg
nemhogy az aranytól, az életemtől

is megválnék, ha ezzel
megóvhatom a két fiamat attól,
hogy a száműzetés legyen a sorsuk.

No, gyerekek, menjetek szépen
abba a gazdag házba, kérjétek térden állva,
apátok új feleségét, a mi
kegyes úrnőnket, ne kergessen el
benneteket e földről, s adjátok át neki
a díszruhát. Nagyon ügyeljétek,
hogy ő maga, saját kezével vegye át,
amit küldök neki! Siessetek!
Én meg imádkozom, hogy sikerrel járjatok,
s hogy mielőbb meghozzátok a jó hírt,
hogy teljesült, amire vágytam!

(IÁSZON és a NEVELŐ kimennek a gyerekekkel)

III. NŐ: Már nem reménykedem, hogy életben maradnak
a gyermekek. Már nem remélek.
Most indultak meg a halál felé.
A menyasszony, szegény, átveszi tőlük
a színarany fejéket,
s benne a pusztulást, amit rejt.
Tulajdon kezével illeszti majd
szőke fürtjei közé a Halált.

- I. NŐ: A pompás köntösnek, a színarany
fejéknek nem tud ellenállni.
Menyasszonyi díszet ölt, nem sejtve, hogy
az alvilági útra díszíti föl magát!
Mindjárt behull a halálos
csapdába szegény nyomorult! Már
nem kerülheti el a sorsát!
- II. NŐ: És te is, hitvány férfi, aki átkot hozol
új családodra, a királyi házra!
Miattad vár halál a két fiadra,
miattad pusztul el új asszonyod
szörnyű halállal.
Jaj, te szegény nyomorult!
De másként lett minden, mint ahogy eltervezted!
- III. NŐ: Osztozom fájdalmadban, és szánlak, te szegény
nyomorult nő, anyja a két fiúnak,
ki gyilkosa leszel saját gyermekeidnek,
hogy bosszút állj a férjeden, aki
megszegve esküjét, hitvesi ágyad
elhagyta, és más nővel hál ezentúl.

(Visszatér a NEVELŐ a GYEREKEKkel).

NEVELŐ: Úrnőm! Jó hírt hozok! A gyermekek
itt maradhatnak! Nem kell
száműzetésbe menniük! A királylány
kegyesen és nagy örömmel fogadta
az ajándékodat! Mostantól szent a béke!
Nem is örülsz? Miért nézel olyan
gyászos arccal? Miért fordítod el
a fejedet? Valami rosszat szóltam?

MÉDEIA: Jaj, jaj nekem!

NEVELŐ: De hát én jó hírt hoztam!
S te így felelsz rá?

MÉDEIA: Jaj, és újra jaj!

NEVELŐ: Tudtomon kívül rossz hírt hoztam volna?
Tévedtem, mikor örömhírnek hittem?

MÉDEIA: Nem a híreddel van bajom. Nem is veled.

NEVELŐ: De akkor mért sírsz, mért szegezed a földre
tekinteted?

MÉDEIA: Van okom a sírásra,
öregember: rosszul csináltuk ezt,

én és az istenek.

NEVELŐ: Ne búsulj! Nem örökre
váltok el Fogsz te még ezen a földön
élni, a gyermekekkel...

MÉDEIA: Nem, ezen a földön már nem...

NEVELŐ: Nem te vagy az első nő, akinek
el kell szakadnia a gyermekétől.
Hisz emberek vagyunk, tudnunk kell elviselni
a sors csapásait...

MÉDEIA: Úgy is lesz majd. De most menj,
csomagold össze a fiúk ruháját,
s mindent, amire szükségük lehet!

(A NEVELŐ bemegy a házba).

Jaj, gyermekeim, nektek már van
otthonotok, hazátok! Már elhagyhattok engem,
szegény anyátokat, élhettek nélkülem
mindhalálig! Nekem meg el kell mennem,
el kell bujdosnom, mielőtt még
fáradtságom gyümölcsét learatnám,
nem láthatlak titeket nagynak, szépnek,
nem vethetem meg a nászágyatok,
nem ékesíthetem föl a menyasszonyt,

nem tarthatom a fáklyát...Jaj nekem!
Milyen nyomorúságot zúdítottam
makacsságommal a saját fejemre! Minden
hiába volt hát: hiába szoptattalak,
hiába fáradoztam értetek
éjjel-nappal, hiába szültelek meg
fájdalmak közt...Mi mindent
reméltem tőletek, szegény bolond: hogy
ti gondoskodtok majd rólam, mikor
öreg leszek, hogy majd ha meghalok,
ti temettek el méltó módon, úgy ahogy kell,
s mindenki irigyel majd! Jaj, de mindez
ábránd marad: nélkületek kell élnem,
merő gyász és kín lesz az életem.
Nem néztek rám többet szerető szemmel,
- másfele visz az utatok...

Jaj!Jaj nekem! Mért néztek így rám?
Mért mosolyogtok? Utoljára látom
a mosolyotokat - jaj, mit tegyek?
Azt hittem, vasból van a szívem - de mégsem,
ha így ellágyul egy nézéstől, egy mosolytól...
Nem, nem bírom megtenni - a terv
rossz volt! Inkább magammal viszem őket!
Miért okoznék, csak azért, hogy
az apjukat bántsam, kétszeres kint magamnak?

Nem, nem teszem meg.
Szörnyű terv volt - hogy is juthatott az eszembe?
De nem - mi van velem?
Azt akarom talán, hogy nevensenek rajtam
az ellenségeim? Bosszúlatlan maradjon,
amit vétettek ellenem? Soha!
Meg kell tennem! Szégyenletes
gyávaság már az is, hogy gondolatban
eljátszottam a gyöngeség
lehetőségével...Induljatok
be a házba, fiúk!

(A GYEREKEK bemennek)

Vannak, akik
nem méltók rá, hogy jelen legyenek
az áldozatnál -- az ő dolguk - az én
kezem nem fog remegni!
Oh! Oh nem! Szívem, ne akard!
Ne bándd, szegény szívem, hadd éljenek,
a gyermekek! Hogyha tudom, hogy
tőlem távol, de élnek, boldog leszek Athénban!
De nem, az Alvilág
összes bosszúálló szörnyére esküszöm,
nem hagyom, hogy az ellenségeim
kezére jussanak, hogy bántsák őket! - Tehát
minden hiába - meg kell halniuk!

S ha kell, akkor jobb, hogy ha én
ölöm meg - aki szültem őket.
Nincsen már visszaút - Kreon leánya
nem menekülhet. Most, ebben a pillanatban
ott a fején a fűzér, ott a testén a köntös,
haldoklik - biztosan tudom. Nekem pedig
indulnom kell: vár rám a legnagyobb
gyötrelem, ami csak embert érhet - de nem
mégsem: a legeslegnagyobb
szenvedés nem énrám,
a két fiamra vár. De még előbb
hadd lássam őket!

A kezeteket,
adjátok ide, hadd csókoljam meg! Oh, drága,
legdrágább kezek, oh ti édes, drága ajkak...
Milyen szépek vagytok, milyen nemes
az arcotok - legyetek boldogok
másutt - apátok bűne, hogy
itt nem lehettek...
Ó milyen édes, édes az ölelésetek,
milyen selymes a bőrötök, milyen
jóillatú a lélegzetetek...
Gyorsan, menjetek innét!

(A GYEREKEK kimennek)

Nem nézhetek többé rátok anélkül,

hogy rám ne zúdulna a sok gonoszság,
amely körülvesz. És tudom jól,
amire készülök, az is szörnyű gonosztett,
de a gyöngédség hangjánál erősebb
bennem a szenvedélyé, amely az emberek
minden bajának fő oka.

II. NŐ: Azt gondolom, boldogabb az az ember,
akinek nincsen gyermeke. Aki
sosem tudja meg: végül
örömeire vagy bánatára szülte,
nevelte föl őket, mennyi, de mennyi
gondtól-bajtól kíméli meg magát!

I. NŐ: Mert annak, aki gyermeket nevel,
az élete - én úgy látom - örök
gond és aggodalom: hol azon tépelődik,
hogyan nevelhetné minél jobban, hol azon,
hogy óvhatná meg a szűkölködéstől,
pedig azt sem tudhatja, hogy derék vagy
rossz gyermekért fárad-e annyit!

II: NŐ: A legrosszabbról még nem is beszéltünk,
pedig az minden ember közös sorsa.
Lehet, hogy nem kell szűkölködniük,

hogy a gyermek felserdül, szép lesz és
jó jellemű - s ekkor az istenek
úgy rendelik, hogy a Halál eljöjjön érte,
és elvigye az alvilágba!

III. Nő: Miért, miért is
intézték így az istenek - mikor
minden embernek úgyis kijut a szenvedésből -
hogy ekkora, minden más kínnál
nagyobb kinnal fizessünk
az áldásért, hogy gyermekünk van?

II. Nő: Sosem tudja meg: végül
örömeire vagy bánatára szülte, nevelte föl őket.

MÉDEIA: Alig várom, hogy megtudjam, mi történt!
Hogy úgy fordultak-e a dolgok
Kreon házában, ahogyan reméltem..
De látom, már jön is
Iászon egy embere lélekszakadva:
biztosan valami új baj hírével...

(Belép a HÍRNÖK)

HÍRNÖK: Médeia, ha te tetted, ha a te
lelkeden szárad ez a szörnyű tett, fuss!
menekülj! mindegy, szárazon vagy vizen,

szekéren vagy hajón - csak menekülj!

MÉDEIA: Miért, mi történt?

HÍRNÖK: A király leánya
halott! - s apja is, Kreon - mindketten
elpusztultak - te mérgezted meg őket!

MÉDEIA: Csodálatos hírt hoztál! Mától fogva
barátomnak tekintlek - jótevőmnek!

HÍRNÖK: Eszeden vagy? Tudod te, mit beszélsz?
Megölted a királyt és a királylányt
- és te ennek örülsz? Nem félsz, hogy utolér
a bosszú?

MÉDEIA: Mondd el, kedves barátom,
hogy haltak meg? Nekem kettős öröm,
ha azt hallom, hogy szörnyű, undorító halállal...

HÍRNÖK: Mikor két gyermeked megérkezett
férjeddal Kreon házába, mi, szolgák,
kik addig szántunk téged nagy bajodban,
nagyon örültünk. Szétfutott a híre
a házban, hogy közötted és

Iásson közt helyreállt a béke. Körbefogtuk
a fiaidat, ki a kezüket,
ki szőke fürtjeiket csókolgatta, én meg
boldogan elkísértem az asszonyházba őket.
Úrnőnk - mert most már őt kell így neveznünk,
s nem téged - először nem vette észre
fiaidat - Iászont bámulta csak
mohó szemmel. Mikor meglátta őket,
fátylát szeme elé húzta és bosszúsan
elfordult tőlük. De a férjed
próbálta jobb kedvre deríteni,
így szólt hozzá: "Kérlek, ne légy
ellensége azoknak, akiket szeretek!
Ne haragudj rájuk, ne fordítsd el az arcod!
Aki nekem kedves, legyen neked is az!
Nézd, ajándékot is hoztak - fogadd el!
s kérd meg apádat, hogy a kedvemért,
ne űzze el az országából őket!"
A fiatal úrnő pedig, mikor
meglátta a díszes ruhát, amelyet
küldtél neki, nem tudott ellenállni:
férjének megígérte, megtesz mindent,
amit csak kér tőle. Alighogy
elhagyta a szobát a két gyerek,
s az apjuk, máris fölvette a köntöst,

hajába tűzte a fejéket,
s fürtjeit rendezgetve a tükörben,
boldogan kacagott élettelen
képmására. Aztán föl pattant
a trónról, s fel-alá járkált a házban,
könnyű léptekkel: nem tudott betelni
az ajándékokkal. Újra meg újra
lábujjhegyre állt, hogy a köntös
esését úgy is megcsodálja...

Egyszer csak - szörnyű látvány - hirtelen
fehérre sápadt és reszketni kezdett,
oldalazva tántorgott vissza a
trónig, leroskadt rá - épp idejében,
különben a puszta földre esik!

Az egyik vén cseléd
azt hitte, valamelyik isten
ejtette úrnőjét önkívületbe,
és örömsikolyt hallatott, ahogy
szent szertartásokon szokásos,
de mikor látta, hogy az úrnő
szája habzik, szeme kidülled,
s holt sápadt - többé nem sikongatott
az öregasszony, hanem felüvöltött
a rémülettől és a borzalomtól.

Egy másik szolga

azonnal Kreon lakrészébe fut,
egy másik az új férjhez, hogy jelentse,
micsoda szörnyű baj érte az ifjú úrnőt.
Az egész ház zengett a futkosástól.
Annyi idő sem telt el, mialatt
egy jó futó száz métert megtesz,
magához tért szegény irtóztató
kiáltással. Mert kétfelől is
szörnyű fájdalom tört rá: a fejékből
lángok csaptak ki és végigömöltek
a testén, míg a köntös,
melyet gyermekeid hoztak, lemarta
tagjairól a húst! Fölugrott, futni kezdett
lángolva, a fejét hányta-vetette,
hogy a fejéktől szabaduljon, de hiába:
az erősen tapadt rá, meg se moccan,
míg feje heves mozgásától a tűz
csak még jobban fellángolt. Végül
nem bírta már tovább, leroskadt,
úgy eltorzult, hogy ember föl nem ismerte volna
tulajdon apján kívül: nem volt bájos
arca már, sem tiszta tekintete.
Fejéből véres tűz csöpögött le, a húsa
úgy olvadt le csontjáról, mint a gyanta,
cseppekben, ahogy láthatatlanul

rágott rajta a méreg - iszonyú látvány!
Senki nem mert a holttestéhez érni.
Láttuk, mi történt, s féltünk.
De szegény apja, mit se sejtve
váratlanul belépett, és a holttestbe botlott.
Följajdult szörnyű bánatában, átölelte,
csókolgatta halott leányát,
s így jajgatott: "Szegény gyermekem, melyik isten
sújtott le rád ilyen gonoszul, éppen
a mennyegződ napján? Melyikük ragadott el
öreg apádtól, ki már maga is
inkább halott, mint élő? Bárcsak én is
veled halhatnék!" Végül abbahagyta
a jajgatást, s föl akart kelni - de
akkorra öreg testéhez a köntös
már úgy hozzátapadt, mint folyondár a fához.
Iszonyú küzdelem volt: a király
próbált földtérdelni, de a halott
súlya visszahúzta. És ahogyan vadul
rángatta magát, darabokban
vált le a húsa a csontjáról. Végül
föladta. Élete lángja kilobbant: ott feküdt
ő is, szegény boldogtalan, a lánya
mellett holtan - könnyezett, aki látta.

(MÉDEIÁhoz)

Arról, hogy ebből mi következik
rád nézve, nem mondok semmit. A büntetés
majd utolér - tapasztalni fogod.
Rég tudom már, hogy az emberi élet
csak árnyék, és azt is, hogy akiket
a legbölcsebbnek tartunk,
a szavaik után ítélve, milyen gyakran
követik el épp ők a legnagyobb
őrültségeket. Mert az ember
sosem boldog. Lehet, hogy egyeseknek
több szerencsájuk van, mint másoknak - de boldog -
az egy sincsen közöttünk!

II. NŐ: Iásonra ma sok baj szakad -
megérdemelten.

III. NŐ: Jaj, szegény leány,
mennyire sajnállak!

II. NŐ: Iáson tehet
erről is: ez a házasság lett a halála.

MÉDEIA: Most már nincs visszaút! Csak gyorsan!
Meg kell őket ölnöm, hamar, különben
más, kegyetlenebb kezek sújtanak le

a két fiamra! Nincsen más megoldás,
nem, nincsen... Meg kell halniuk!
És akkor már - jobb, ha az én kezemtől,
aki szültem őket - Nem, nem szabad
gyöngének lennem... Mért késlekedem?
Borzalmas, de ha meg kell lennie,
jobb, ha minél előbb... Gyorsan, a kardot...
Nem szabad most gyávának lennem, nem szabad
arra gondolnom, mennyire szerettem -
hogy én szültem őket... Hiszen csak egy perc,
nem több - aztán a gyász jön - mindhalálíg!
Mert bármit is teszek velük, azért
én szültem őket, ők az én drága, drága
fiacskáim. ! *(Bemegy a házba)*

I. NŐ: Föld, látod ezt? Te fényes Nap az égben,
látod? (Látod ezt az elátkozott nőt?)
Mindjárt megöli őket! A saját fiait!
(Kezet emel tulajdon gyermekére!)
Ó Nap, Zeusz fia, kérlek, ne hagyd!
Tarsd vissza! Kergesd ki a házból
a fúriát, kit megszálltak a démonok!
Hát kőből van a szíved,
vagy vasból? hogy tudod megölni
saját gyermekeid, tulajdon

méhed gyümölcsseit - saját kezekkel?

II. NŐ: Minden hiába volt: hiába szültél
fájdalmak közt két kedves gyermeket,
jobb lett volna neked, ha elnyel
a tengervíz a sziklás, vad szorosban,
ha soha nem teszed a lábad erre a földre!

Hogy ilyen szörnyűséget
kellett megélnem, nem csodálkozom
többé semmin.

III. NŐ: Te szegény nyomorult, miért szakadt
olyan nehéz gyűlölet a szívedre,
hogy gyilkolnod kellett, és gyilkolnod megint?

Bárcsak ne is létezne inkább
szerelem, ha ilyen kegyetlen
szervedést hoz az emberekre!

(Belép IÁSZON)

IÁSZON: Mondjátok, asszonyok, mióta álltok itt
a ház előtt? Láttátok Médeiát?
Bent van még? Vagy már megszökött?
Azok, akiknek ártott, nyilván ártani fognak
neki - ez ellen nincs mit tenni. Én a

gyermekéért jöttem, őket szeretném
megmenteni, nehogy Kreón
rokonsága őrajtuk álljon bosszút
anyjuk iszonyú tette miatt...

III. NŐ: Jaj, te boldogtalan! A szavaidból
úgy látom, Iászon, még nem
sejted, mi vár rád...

IÁSZON: Ugyan mi? Talán engem is
meg akar ölni?

II. NŐ: (Nem téged.) A két fiad.

IÁSZON: Mit beszélsz? Ha ez igaz, én meghalok!

MÉDEIA: Itt vagyok,
ha akarsz, beszélhetsz velem- de
nem érhetsz hozzám egy újjal sem. A Nap,
apám apja küldte ezt a kocsit.

IÁSZON: Tönkretettél!
Nincsen már gyermekem! És te - te -
aki ezt művelted, még rá mersz nézni a napra,
a földre -nem félsz? Nincs ember, akinek

szörnyőbb bűn terhelné a lelkét, mint a tiédet!

Te gyilkos szörnyeteg! Nincs gyűlöletesebb

nő nálad! Gyűlöl mindenki: az istenek,

az emberek, és én.

Légy átkozott! Most már tisztán látom, mi vagy,

de akkor, amikor elhoztalak

barbár földről, egy ilyen nőt, aki

elárulta az apját, el a szülőhazáját

- akkor örült voltam! Hiszen te

nem is nő vagy, hanem vadállat!

Te gyermekgyilkos! Te szennye a földnek!

Én nyomorult, nekem már nem maradt más,

csak az, hogy elsirassam szomorú sorsomat:

hiába vettem el királylányt, mindhiába

nemzettem két szép gyermeket - hiába,

nem maradt semmim.

MÉDEIA: Csak nem képzelted, hogy majd jámboran

eltűröm, hogy te meggyalázd az ágyam?

Hogy boldogan éljed világodat,

és ne vess rajtam? Hát nem, sem te, sem

Kreon leánya, s maga Kreon, sem

ki ezt a házasságot kiagyalta,

s engem elűzött volna - egyikőtök

sem úszhatta meg ezt büntetlenül!

Nekem csak egy a fontos:
elértem, amit akartam: szíven találtalak!

IÁSZON: Igen, de neked is fáj! Te is szenvedsz!

MÉDEIA: Megéri, hogy már nem nevehetsz rajtam!

IÁSZON: Jaj, szegény fiaim, de gonosz anya szült!

MÉDEIA: Gyermekeim, apátok aljassága tett tönkre!

IÁSZON: De nem az én kezem végzett velük!

MÉDEIA: Tudják jól az istenek,
ki okozta mindezt!

IÁSZON: Tudják bizony,
micsoda undorító szörnyeteg vagy!
Csak egy dolgot tégy meg,
és nem látsz többet!

MÉDEIA: Boldogan! Mi az?

IÁSZON: Add át holttestüket, hogy eltemessem,
és elsirassam őket!

MÉDEIA:

Nem, soha!

Én fogom eltemetni őket
tulajdon két kezemmel - elviszem őket Héra
szent helyére, ahol az ellenségeim
nem fogják földúlni a sírjukat,
s ahol mostantól ünnepséget rendezek
minden évben, hogy az isteneket
megengeszteljem szörnyű tettemért.
Utána rögtön indulok Athénba,
ott fogok élni Aigeusszal,
Pandion fiával. Te pedig, hitvány ember,
úgy halsz meg, ahogyan megérdemelted:
hitvány módon: az Argó roncsa
rád dől és agyonüt. Ez lesz a kettőnk
házasságának keserű vége!

IÁSZON:

Öljenek meg az istenek
a két fiamért, akiket megöltél!

MÉDEIA:

Mit állsz itt?

Menj haza, temesd el a feleséged!

IÁSZON:

Akit te öltél meg, akár a két fiunkat!

MÉDEIA:

Te még nem tudod, mi a fájdalom!

Csak várj, míg megöregszel!

IÁSZON: Aj, fiaim, drága gyermekeim...

MÉDEIA: Drágák az anyjuknak, de nem neked!

IÁSZON: Igen? Akkor miért ölted meg őket?

MÉDEIA: Hogy neked fájdalmat okozzak.

IÁSZON: Ó én szerencsétlen! Hadd csókoljam meg
drága ajkukat legalább!
Hadd érintsem meg selymes bőrüket
utoljára -az istenekre kérlek!

MÉDEIA: Soha! Könyöröghetsz: a levegőnek beszélsz!

IÁSZON: Zeusz, hallod? Hallod, hogy kínoz engem
ez a lelketlen nőtényoroszlán?
Megölte a két gyermekünket,
s nem enged még a közelükbe sem.
Eltemetni sem hagyja őket!
Úgy gyászolok hát, ahogyan lehet,
úgy jajgatok, hogy hallja minden isten!
Bár inkább sose szülte volna őket,

mint hogy így lássam őket, halva,
és tulajdon anyjuk legyen a gyilkosuk!

(MÉDEIA elrepül a sárkányfogaton, IÁSZON kimegy)

II. NŐ: Az istenek
sokszor mást tartogatnak számunkra, mint reméltük.
Sosem jön el, amire várunk.
Amit nem vártunk, bekövetkezik.
Ahogy itt is történt.